

В. В. Гулай

Міжнародна амністія

МІЖНАРОДНА АМНІСТІЯ – міжнародна неурядова правозахисна організація. Засн. 1961 у Лондоні після публікації у г. «Observer» юристом П. Бененсоном ст. «The Forgotten Prisoners» («Забуті в'язні») із закликом до проведення міжнар. кампанії на захист в'язнів сумління. Тоді ж у 8-ми країнах світу постали осередки нової організації, а в Лондоні – Міжнар. секретаріат М. а. Згідно зі Статутом, оновленим 2009, М. а. є організацією, засн. на міжнар. добровіл. членстві. До її складу входять секції, структури, міжнар. мережі, афілійовані групи та міжнар. чл. Структурні особливості організації обумовлені тим, що у своєму внутр. середовищі вона керується принципами демократії. Найважливіші питання вирішує всесвіт. з'їзд представників руху, який проводять один раз на 2 р. З'їзд обирає постійно діючий керів. орган – Міжнар. виконав. комітет у складі 8-ми осіб, який призначає ген. секр., що виступає від імені всієї організації, а також керує роботою адм. органу руху – Міжнар. секретаріату (загалом понад 300 співроб. і бл. 100 добровольців). М. а. розробила низку методів, що дозволяють домогтися широкого розголосу інформації та мобілізувати громад. думку, осн. серед яких є кампанії – серії скоординов. заходів, спрямов. на вирішення конкрет. проблем із певної теми з метою привернути увагу громадськості до фактів порушень прав людини та здійснення тиску на владу відповід. країни, переважно шляхом організації потоку письм. звернень. Секції, групи і чл. М. а. звертаються в іноз. посольства та апелюють до урядів своїх країн із закликом чинити міжнар. тиск на держави, що порушують права людини. Член М. а. відвідують інші країни для проведення розслідувань на місцях, експерти стають спостерігачами на судових засіданнях і зустрічаються з відповідал. урядовцями в справах, розслідуваних М. а. Кампанії, зазвичай, проводять спільно з ін. громад. організаціями – правозахисними, профспілк., жін., реліг. тощо. Відділ. М. а. в різних країнах брали активну участь у захисті укр. політ-в'язнів П. Григоренка, В. Марченка, В. Мороза, Л. Плюща, М. Руденка, В. Стуса, В. Чорновола та ін. В Україні перша група М. а. з'явилася 24 березня 1991 у м. Дрогобич Львів. обл. (організував, а згодом очолив М. Маринович). Нині М. а. об'єднує понад 3 млн активістів і прихильників у більш ніж 150-ти країнах і територ. утвореннях світу. Її діяльність неодноразово високо оцінювали світ. громадськість та міжнар. інтеграц. структури, зокрема 1977 М. а. отримала Нобелів. премію миру, 1978 – Премію ООН за внесок у захист прав людини.

Рекомендована література

1. Участь українців у Міжнародній амністії // Наша мета. 1967, 23 жовт.;
2. P. Kaczmar. Amnesty International, Helsinki Watch, Others Intercede on Behalf of Ukrainian Political Prisoners // Smoloskyp. 1981. № 11;
3. L. Rabben. Amnesty International: Myth and Reality // Rabben L. Fierce Legion of Friends: A History of Human Rights Campaigns. Hyattsville, 2002;
4. Краснікова О. В. Роль міжнародних неурядових організацій у механізмі імплементації міжнародних норм // Наук. вісн. Ужгород. університету. Сер. Право. 2016. Вип. 39.

Бібліографічний опис:

Міжнародна амністія / В. В. Гулай // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65121>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).